GEMEENTE NOORDENVELD

Raad d.d. 8-3-23
Besluit: Aangenomen
VVD, LGN, CDA en LN tegen (7)
16 voor

Aan de gemeenteraad

Agendapunt: 5.4/08032023
Zaaknummer: 155002

Roden, 20 oktober 2022

Onderwerp
Aanvragen omgevingsvergunningen zonnepark cluster Zuidvelde

Programma:
Samen ontwikkelen

Programmadoelstelling:
Wij willen bijdragen aan een goed woonklimaat waardoor het (economisch) aantrekkelijk wordt om in onze gemeente te wonen en te werken.

Taakveld:
Ruimtelijke ordening

Behandelend collegelid:
Wethouder Kirsten Ipema

In behandeling bij:
Matthijs Knol

Gevraagd besluit:

1. Instemmen met de reactienota zienswijzen Zonnepark Zuidvelde inzake de ontwerp verklaring van geen bedenkingen;
2. De definitieve verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de verlening van de omgevingsvergunningen ex artikel 2.12, lid 1 onder a, onder 3 van de Wabo met OLO kenmerk 5944833, 5936367 en 6046711 ten einde de ontwikkeling van zonnepark cluster Zuidvelde mogelijk te maken.

Kern van het gevraagde besluit
Naar aanleiding van het collegebesluit inzake de gefaseerde aanpak voor energieprojecten in het landschap hebben drie initiatiefnemers de mogelijkheid gekregen om het project zonnepark Zuidvelde verder uit te werken. Het plan omvat de realisatie van een cluster van drie zonneparken inclusief landschappelijke inpassing met een totale oppervlakte van circa 109 ha in de nabijheid van Zuidvelde. De voorziene ontwikkeling is niet passend in het huidige bestemmingsplan. De onderhavige uitgebreide afwijkingsprocedure (inclusief verklaring van geen bedenkingen) voorziet in het juridisch-planologische kader om de ontwikkeling mogelijk te maken.

Inclusie (iedereen doet mee)
Iedereen in Noordenveld kan meeprofiteren van energieprojecten in het landschap door middel van het lokaal eigenaarschap.

Duurzaamheid
Het cluster zonnepark Zuidvelde draagt bij aan het thema duurzame energie binnen het programma duurzaamheid en een eerste stap om de inwoners en bedrijven van Noordenveld te voorzien van lokaal opgewekte duurzame stroom.

De initiatieven zijn passend binnen het Noordenveldse streven om in 2040 klimaatneutraal te worden. De 0,12 TWh die door de door de initiatiefnemers van cluster Zuidvelde is opgegeven aan vermogen overstijgt de Noordenveldse bijdrage binnen de RES 1.0.

Participatie
De initiatiefnemers hebben meerdere activiteiten uitgevoerd in het kader van participatie. Deze activiteiten zijn opgenomen in het participatieplan en is als bijlage toegevoegd bij de vergunningsaanvragen. Ook de nog toekomstige participatie hebben de initiatiefnemers verwoord in het participatieplan.

Het streven is dat 50% van de zonneparken in eigendom komt van lokale eigenaren. Aan het lokaal eigenaarschap is invulling gegeven door de initiatiefnemers. De afspraken hieromtrent zijn vastgelegd in de anterieure overeenkomst.

Financiën
De kosten voor het doorlopen van de procedure zijn voor rekening van de initiatiefnemer, zo ook eventuele planschade. Er is een anterieure overeenkomst gesloten met de initiatiefnemers waarin dit is geborgd.

Moet er een begrotingswijziging plaatsvinden?
Nee

Vindt er een evaluatie plaats?
Nee

Tijdpad
Na besluitvorming door het college over de omgevingsvergunningen wordt de verklaring van geen bedenkingen voorgelegd aan de raad. Nadat de raad een besluit heeft genomen wordt het besluit en de definitieve verklaring van geen bedenkingen voor een periode van zes weken ter inzage gelegd. In deze periode kan er beroep aangetekend worden bij de rechtbank.

Nadere onderbouwing

Inleiding
Drie initiatiefnemers zijn voornemens om voor een periode van 25 jaar een cluster van drie zonneparken te ontwikkelen in het buitengebied bij Zuidvelde. Het plangebied van de beoogde zonneparken hebben een gezamenlijke bruto oppervlakte van circa 109 ha en is globaal gelegen tussen de Asserstraat (N373), de Zuidveldigerweg en de Veldweg. De netto oppervlakte van het zonnepark bedraagt circa 74 ha. Het plangebied wordt thans gebruikt voor agrarische doeleinden.

Het voornemen is om een zonnepark op te richten van circa 0,12 TWh. Het gaat hierbij om ruim 560.000 panelen. Het zonnepark krijgt een zuidopstelling. De zonnepanelen worden op een frame onder een hoek van circa 15° geplaatst en krijgen een hoogte van circa 2,70 meter.

In december 2020 heeft het college een besluit genomen tot een gefaseerde aanpak voor wat betreft de energieprojecten in het landschap en is er een prioritering van de ingediende initiatieven vastgesteld. Twee projecten hebben hierdoor de kans gekregen om het initiatief nader uit te werken, waaronder de initiatiefnemers van Zuidvelde. Voor het initiatief bij Zuidvelde gold echter wel de voorwaarde dat de initiatiefnemers gezamenlijk het participatieproces met de omgeving zouden doorlopen en een gezamenlijk een landschappelijk inpassingsplan zouden opstellen. De drie initiatieven zijn namelijk op korte afstand van elkaar gesitueerd en ogen daarmee als één zonnepark. Op deze wijze worden de zonneparken landschappelijk op elkaar afgestemd en wordt de omgeving niet geconfronteerd met drie verschillende participatietrajecten. De initiatiefnemers van Zuidvelde zijn het participatietraject met de omgeving gestart conform het beleidskader "Energieprojecten in het landschap".

De ontwikkeling van het zonnepark is niet mogelijk binnen de geldende planologische kaders. De ontwikkeling van een zonnepark is namelijk strijdig met artikel 3 'Agrarisch' van het bestemmingsplan "Buitengebied Noordenveld". Binnenplans zijn er geen afwijkingsmogelijkheden opgenomen in het bestemmingsplan die de ontwikkeling mogelijk maken. Op grond van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (de uitgebreide afwijkingsprocedure) kan in afwijking van het bestemmingsplan medewerking verleend worden aan de zonneparkprojecten, mits de aanvraag wordt voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing.
De initiatiefnemers hebben ieder een afzonderlijke omgevingsvergunningaanvraag ingediend bij de gemeente. Het betreft een gewijzigde vergunningsaanvraag. De ingediende aanvraag van april 2021 was namelijk niet ontvankelijk. Onder andere naar aanleiding van het doorlopen participatietraject met de omgeving, de opmerkingen van de gemeente op de initiatieven en het gewijzigde provinciale beleid omtrent zonneparken hebben de initiatiefnemers de aanvragen destijds aangepast.

Op 17 mei 2022 heeft het college ingestemd met de drie ontwerp omgevingsvergunningen voor zonnepark Zuidvelde. Ook heeft het college toen besloten om aan de gemeenteraad voor te stellen de ontwerp verklaring van geen bedenkingen af te geven voor het zonnepark. De gemeenteraad heeft vervolgens op 8 juni 2022 de ontwerp verklaring van geen bedenkingen afgegeven. De ontwerp-omgevingsvergunningen en de bijbehorende stukken hebben gezamenlijk met de ontwerp verklaring van geen bedenkingen voor een periode van zes weken ter inzage gelegen (van 16 juni tot en met 27 juli 2022), in het gemeentehuis. In deze periode zijn er door 42 personen en/of belanghebbebenden één of meerdere zienswijzen ingediend op respectievelijk de omgevingsvergunningen en/of de ontwerp verklaring van geen bedenkingen. In totaal zijn er 140 zienswijzen binnengekomen, waarvan 17 zienswijzen buiten de termijn of niet zijn aangevuld naar aanleiding van een pro forma ingediende zienswijze.
Deze zienswijzen zijn gevoegd als bijlage bij dit voorstel. In de Nota van beantwoording zijn de zienswijzen samengevat en van gemeentelijke reactie voorzien. Uit de Nota van beantwoording komt naar voren dat de zienswijze aanleiding geeft tot aanpassing van

de omgevingsvergunningsaanvragen. Deze aanpassingen hebben betrekking op een aantal kleine wijzigingen van de omgevingsvergunningen en de daar bijhorende stukken, evenals een kleine aanpassing van het landschappelijk inpassingsplan.

Ruimtelijke onderbouwing

De aanvraag is voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing. Uit de ruimtelijke onderbouwing blijkt dat de ontwikkeling van een zonnepark geen onevenredige afbreuk doet aan geluid, geur, bodem, luchtaspecten en water. De conclusies van de ruimtelijke onderbouwing zijn goed onderbouwd. De ontwikkelingsmogelijkheden van de aangrenzende percelen worden door dit initiatief niet beperkt. Eveneens doet de ontwikkeling geen onevenredige afbreuk aan het woonklimaat van de omgeving. De landschappelijke inpassing van het zonnepark is op een zorgvuldige wijze tot stand gekomen en de initiatiefnemers hebben het participatietraject doorlopen conform het beleidskader 'Energieprojecten in het landschap'. De initiatiefnemers hebben voldoende onderbouwd dat het initiatief voldoet aan een goede ruimtelijke ordening.

Landschappelijke inpassing

Voor de inpassing in het landschap was het een gemeentelijke voorwaarde dat er een gezamenlijk landschappelijk inpassingsplan opgesteld zou worden voor het cluster zonnepark Zuidvelde. Hier hebben de initiatiefnemers gehoor aan gegeven en heeft geresulteerd in het plan 'Landschappelijke inpassing zonneparken Zuidvelde'. Het landschappelijk inpassingsplan is als bijlage is opgenomen bij de drie ruimtelijke onderbouwingen en is onderdeel van de omgevingsvergunningaanvraag.
Het totale plangebied heeft een bruto oppervlakte van circa 109 ha, hiervan wordt circa 74 ha ingevuld als zonnepark voor een periode van 25 jaar. De overige gronden worden ingericht ten behoeve van de landschappelijke inpassing en/of ingericht voor akkervogels. Door het park in te richten voor akkervogels hebben de initiatiefnemers gekozen voor natuur als meervoudig ruimtegebruik.
Het onderdeel landschap is beoordeeld vanuit drie invalshoeken: de landschappelijke inpassing, de maat en schaal passend bij het landschap en de inpassing in de bestaande landschapsstructuren.
Landschappelijke inpassing: alle drie de parken zijn goed landschappelijk ingepast. Aan enkele zijden kan er betere indeling tussen struweel en kruidenrijke zone zodat er meer ruimte ontstaat voor de akkervogels. Daarnaast is de hoogte van het struweel niet in ieder plan gelijk. In het beheerplan wordt een struweelhoogte van 2,50 meter gehanteerd. Landschappelijk gezien is dit een ongewenste hoogte. De zonnepanelen hebben namelijk een hoogte van 2,70 meter. Het struweel dient derhalve een hoogte te krijgen van minimaal 3 meter. Deze minimale hoogte van 3 meter voor het struweel is als voorwaarde in de voorschriften van de vergunningen opgenomen.
Maat en schaal passend bij het landschap: op grond van de Noordenveldse kwaliteitsgids dienen nieuwe ontwikkelingen te passen binnen de maat en schaal van het landschap zodat de ontwikkelingen niet als storend worden ervaren. Het totale cluster is dusdanig groot dat deze in principe niet past binnen de maat en schaal van het landschap. Echter ongeveer 33% van het plangebied is gereserveerd voor de landschappelijke inpassing en het meervoudig ruimtegebruik met de nadruk op akkervogels. Het landschap waarin de zonneparken komen te liggen is een heide-ontginningslandschap en is voornamelijk in gebruik als akkerbouw. De individuele percelen zijn grootschalig. De velden met panelen zijn gesitueerd binnen de individuele kavels van het landschap en worden omzoomd met brede zones met landschappelijke

inpassingsmaatregelen, waardoor het zonnepark vanuit de omgeving niet of nauwelijks zichtbaar is. Derhalve is het aanvaardbaar dat een zonnepark met deze omvang wordt opgericht op deze locatie. Echter gezien de (potentiële) positieve effecten op de akkervogels en geïsoleerde natuurgebieden aan elkaar verbindt kan afgeweken worden van de maat en schaal van het landschap.
Inpassing binnen bestaande landschapsstructuren: de totale ontwikkeling is passend gemaakt binnen de bestaande landschapsstructuren. Het sluit aan bij bestaande structuren en de nieuwe visuele landschapsstructuren zijn aangebracht op de reeds aanwezige structuren. De nieuwe landschapsstructuren, zoals de verbinding tussen de (geïsoleerde) natuurgebieden, zijn van permanente aard.

De zienswijzen van Enexis en van Kenniscentrum Akkervogels hebben tot gevolg gehad dat het landschappelijk inpassingsplan kleinschalig is gewijzigd. De initiatiefnemers en Enexis hebben onderling afspraken gemaakt over het zonnepark in relatie tot het vrijhouden van de gronden boven middenspanningskabel. Hiervoor moest er een reptielenbult verplaatst worden en moest er voor het noordelijke zonnepark geschoven worden met het hekwerk.
Ook is er voor het noordelijke zonnepark de afspraak gemaakt dat de huisaansluiting verlegd of afgesloten wordt.
Het Kenniscentrum Akkervogels merkte op dat voor het noordelijk deel de maatvoeringen van de middenzones niet op alle plekken conform de gemaakte afspraken waren ingetekend.
De voorgestelde wijzigingen van het landschappelijk inpassingsplan gaat niet ten koste van kwaliteit van de inpassing. De groene zoom rondom het park blijft onaangetast.

Cultuurhistorie
Vanuit cultuurhistorie doet alleen de Noordenveldse kwaliteitsgids uitspraken over het plangebied. Aan dit beleidskader wordt voldaan als het onderscheid tussen de oude veldontginningen, jonge veldontginningen en beekdalen helder blijft. Dat is bij alle drie de deellocaties het geval. Ook stelt het vastgestelde beleid dat het plangebied, als jong ontginningslandschap, zich leent voor nieuw landschap waarin meerdere doelen kunnen worden gerealiseerd. Dat is in lijn met het de voorgenomen realisatie van een zonnepark.

Participatie
De initiatiefnemers hebben meerdere activiteiten uitgevoerd in het kader van participatie. Bij de start van het project hebben de initiatiefnemers een participatievoorstel ingediend bij de gemeente en is gezamenlijk het invloedsgebied voor het zonnepark vastgesteld. Het participatievoorstel ging in eerste instantie uit van drie bijeenkomsten voor de inwoners uit het invloedsgebied. Deze bijeenkomsten hebben digitaal plaatsgevonden in verband met de coronamaatregelen die destijds golden. Tijdens de bijeenkomsten is onder andere de financiële participatie uitgelegd en is er gesproken over de landschappelijke inpassing.
Uit de praktijk bleek dat de drie bijeenkomsten niet voldoende waren. De participanten hadden met name moeite met de grootte van het zonnepark, het verdwijnen van zichtlijnen en met het tempo waarin de initiatiefnemers opereerden. Aanvullend op de drie digitale bijeenkomsten hebben er nog twee fysieke bijeenkomsten plaatsgevonden. De initiatiefnemers hebben het ontwerp van het zonnepark aangepast door het plangebied te verkleinen en de zichtlijn te herstellen. De initiatiefnemers hebben naast

de inwoners uit het invloedsgebied ook gesprekken gevoerd met andere belanghebbende organisaties over het zonnepark.
Naast procesparticipatie hebben de initiatiefnemers ook invulling gegeven aan de financiële participatie. De financiële participatie wordt op twee manieren ingevuld, namelijk lokaal eigenaarschap en een gebiedsfonds. Twee van de initiatiefnemers hebben het voornemen om invulling te geven aan het 50% lokaal eigenaarschap via Energiecoöperatie Noordseveld. Eén initiatiefnemer gaat op een andere wijze invulling geven aan het lokaal eigenaarschap. Hiervoor hebben zij een alternatief plan ingediend.
In het beleidskader 'energieprojecten in het landschap' is het streven naar lokaal eigenaarschap wel onverkort opgenomen als eis voor de vergunningverlening. Het lokaal eigenaarschap is thans juridisch geborgd in de anterieure overeenkomsten. Zie hiervoor de zakelijke omschrijving van de anterieure overeenkomsten.
Ook wordt er een gebiedsfonds opgericht voor de inwoners uit het invloedsgebied. In het gebiedsfonds wordt jaarlijks €25.000,- gestort door de initiatiefnemers voor de duur van de SDE++ periode (15 jaar). In overleg met de gemeente worden afspraken gemaakt welke vorm het gebiedsfonds dient te krijgen en wie het gaat beheren. Het storten van de jaarlijkse bijdrage in het gebiedsfonds is eveneens geborgd in de anterieure overeenkomsten met de initiatiefnemers. Uitwerking van het fonds kan daardoor op een later moment, na vergunningverlening, plaatsvinden.

Koppeling Natuurbeschermingswetvergunning
In het kader van het wettelijke vooroverleg op grond van 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening heeft de provincie geadviseerd om de natuurbeschermingswetvergunning te koppelen aan de Wabo omgevingsvergunningen. Dit in verband met de instandhoudingsdoelen van het Fochteloërveen (ganzenfoerageergebied). Door beide procedures te combineren kunnen de mitigerende maatregelen meegenomen kunnen worden in de omgevingsvergunningen. Gezien de eventuele mitigerende maatregelen buiten het plangebied van de zonneparken vallen zijn de onderhavige omgevingsvergunningen niet de plek om deze maatregelen te borgen. Ons inziens moet dit geborgd worden in de Natuurbeschermingswetvergunning van de provincie. Derhalve kan de aanhaakplicht komen te vervallen en zijn de beide procedures van elkaar ontkoppeld. De initiatiefnemers zijn reeds in gesprek met de provincie over de natuurvergunningen en de daar bijhorende passende beoordeling. De initiatiefnemers nemen deel aan het gebiedsproces dat door de provincie is opgestart hiervoor.
In de voorschriften van de onderhavige omgevingsvergunningen is het de bouw van het zonnepark verbonden aan de verlening van de Natuurbeschermingswetvergunning. Er mag pas gestart worden met de realisatie van het zonnepark indien de Natuurbeschermingswetvergunning is verleend door de provincie. Dit betekent echter wel een risico voor de haalbaarheid van de onderhavige projecten indien de natuurbeschermingswetvergunning onverhoopt niet verleend kan worden.

Duurzaamheid
Zonneparken dragen bij aan het thema duurzame energie binnen het programma duurzaamheid. Om alle inwoners en bedrijven te voorzien van lokaal opgewekte duurzame stroom is een stevige
hoeveelheid zonne-energie nodig. Ons doel is daarom om in te zetten op zon als duurzame energiebron, met oog voor landschap en inwoners. Onderhavige aanvraag geeft concretiseert de doelstelling van het programma duurzaamheid.

De initiatieven zijn passend binnen het Noordenveldse streven om in 2040 klimaatneutraal te worden. In RES 1.0 heeft Noordenveld een techniek neutrale bijdrage uitgesproken voor 0,07 TWh per jaar. De 0,12 TWh die door de door de ontwikkelaars van cluster Zuidvelde is opgegeven aan vermogen overstijgt daarmee de Noordenveldse bijdrage binnen de RES 1.0.

Netinpassing

De gemeente Noordenveld is gemarkeerd als gebied waarin beperkte netcapaciteit beschikbaar is. Dit houdt in dat er beperkt mogelijkheden zijn om naast de bekende projecten en lopende aansluittrajecten, nieuwe projecten in te passen. Het project Zuidvelde is reeds bekend bij netbeheerder Enexis. De omliggende gemeenten zijn ook geïnformeerd over het initiatief. Er is voorlopig afgesproken dat de concreetheid van de plannen zo veel mogelijk de prioritering op het koppelstation Zeijerveen bepaalt. In RES-verband wordt die werkwijze verder uitgewerkt in de routekaart elektriciteit. Aanvullend dient te worden opgemerkt dat zonnepark Zuidvelde qua afstand relatief gunstig ligt ten opzichte van het koppelstation Zeijerveen.

Verklaring van geen bedenkingen

Op grond van het bepaalde in artikel 6.5 (paragraaf 6.2) van het Besluit omgevingsrecht (Bor) wordt een omgevingsvergunning ex artikel 2.12, lid 1 onder a, onder 3° van de Wabo niet verleend dan nadat de gemeenteraad heeft verklaard dat hij daartegen geen bedenkingen (vvgb) heeft. De verklaring kan slechts worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening. Indien de vvgb niet wordt gegeven en dus wordt geweigerd, moeten de omgevingsvergunningen worden geweigerd. Indien de vvgb wordt afgegeven, kan de procedure tot vergunningverlening worden voortgezet. In beide gevallen wordt de vergunning ter visie gelegd voor beroep bij de rechtbank.

Buiten toepassing verklaring rijkscoördinatieregeling

Omdat het totale vermogen van de zonneparken groter is dan 50 MW valt het zonnepark, op grond van 9b aanhef en eerste lid, onder b van de Elektriciteitswet 1998, onder de rijkscoördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening.

De minister van EZ kan, in afwijking van het voorgaande, op grond van artikel 9b, vierde lid van de Elektriciteitswet 1998 bepalen dat, als voor een bepaald project geen inpassingsplan wordt voorbereid en redelijkerwijze niet valt te verwachten dat toepassing van de rijkscoördinatieregeling, de besluitvorming in betekende mate zal versnellen of daaraan anderszins aanmerkelijke voordelen zijn verbonden, besluiten dat de voorbereiding en bekendmaking van de besluiten niet door de minister wordt gecoördineerd.

Op 13 juli 2022 heeft de minister van EZ besloten om de rijkscoördinatieregeling buiten toepassing te laten op 'Zonnepark Zuidvelde'.

GEMEENTE **NOORDENVELD**

Ter inzage liggende stukken

1. Raadsvoorstel en -besluit
2a. Ruimtelijke onderbouwing zonnepark Zuidvelde - Chint
2b. Ruimtelijke onderbouwing zonnepark Zuidvelde - TPSolar
2c. Ruimtelijke onderbouwing zonnepark Zuidvelde - Ankehaar
3. Rapport Landschappelijk inpassingsplan zonnepark Zuidvelde
4. Landschappelijk ontwerp zonnepark Zuidvelde
5. Participatieplan zonnepark Zuidvelde
6a. Omgevingsvergunning zonnepark Zuidvelde - Chint
6b. Omgevingsvergunning zonnepark Zuidvelde - TPSolar
6c. Omgevingsvergunning zonnepark Zuidvelde - Ankehaar
7a. Reactienota zienswijze zonnepark Zuidvelde - geanonimiseerd
8. Zakelijke beschrijving anterieure overeenkomsten zonnepark Zuidvelde

---

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noordenveld,

Albertus Hamstra, locosecretaris

Klaas Smid, burgemeester

GEMEENTE NOORDENVELD

No: 5.4/08032023
Onderwerp: Aanvragen omgevingsvergunningen zonnepark cluster Zuidvelde

De Raad van de gemeente Noordenveld,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van: 20 oktober 2022;

gelet op de bepalingen van de Artikel 6.5 (paragraaf 6.2) van het Besluit omgevingsrecht,

BESLUIT

1. Instemmen met de reactienota zienswijzen Zonnepark Zuidvelde inzake de ontwerp verklaring van geen bedenkingen;
2. De definitieve verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de verlening van de omgevingsvergunningen ex artikel 2.12, lid 1 onder a, onder 3 van de Wabo met OLO kenmerk 5944833, 5936367 en 6046711 ten einde de ontwikkeling van zonnepark cluster Zuidvelde mogelijk te maken.

Roden, 8 maart 2023

De Raad van de gemeente Noordenveld,

H. Huttinga, griffier

K. Smid, voorzitter